

พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว

ปรศนา ยิ่งราษฎร์สุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว

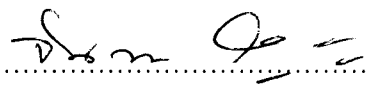
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

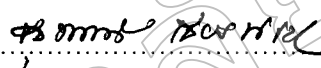
กรกฎาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

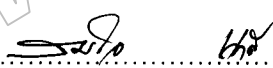
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปริศนา ยิ่งราษฎร์สุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

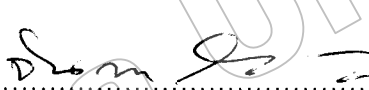
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

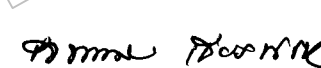

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

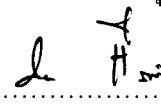

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เรียบพิเชฐ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

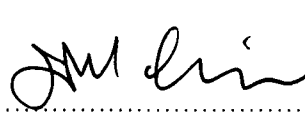

..... ประธาน
(ดร.สมใจ นกดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เรียบพิเชฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวนา กิริติยดวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 11 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาจากหลาย ๆ ท่าน ขอกราบขอบพระคุณผู้อยู่เบื้องหลังที่สำคัญ โดยเฉพาะผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูล ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรวดี เขียวพิเชฐ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจอย่างดียิ่งมาตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียวิศเรศ ประธานสาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ที่ได้ให้โอกาสในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบแนวคำถาม และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการควบคุมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ และพี่ ๆ คณาจารย์ทุกท่านที่ให้โอกาสและสนับสนุนการศึกษาต่อ ขอขอบพระคุณเพื่อร่วมสาขาทุกท่านที่ช่วยเหลือเอื้ออาทร และให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่มอบความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บุพการี ผู้มีพระคุณทุกท่าน คณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

ปริศนา ยิ่งราษฎร์สุข

45911468: สาขาวิชา: การพยาบาลครอบครัว; พย. ม. (การพยาบาลครอบครัว)

คำสำคัญ: พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา/ การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว

ปริศนา ยิ่งราษฎร์สุข: พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว (HEALTH CARE BEHAVIOR OF MOTHERS FOR CEREBRAL PALSY CHILDREN AND FAMILY SUPPORT) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:

จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D., สุนทราวดี เขียวพิเชฐ, ปช.ด. 91 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาพฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาที่นำบุตรที่ป่วยด้วยภาวะสมองพิการที่มีอายุ 3 เดือน – 6 ปี มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอก สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงพฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา ดังนี้ 1) การทำความสะอาดร่างกาย 2) การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ 3) การดูแลให้ได้อาหารครบถ้วนทั้งชนิดและปริมาณที่เพียงพอ 4) การดูแลให้การขับถ่ายให้เป็นไปตามปกติ 5) การดูแลให้มีการระบายอากาศให้เป็นไปตามปกติ 6) การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการมีกิจกรรม และการพักผ่อน 7) การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการอยู่คนเดียว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 8) การดูแลให้มีการพักผ่อนหย่อนใจ 9) การรับรู้การผิดปกติ 10) การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย และการกระตุ้นพัฒนาการ มารดาได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามี และญาติอย่างเพียงพอในด้านการสนับสนุนทางอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านการประเมินค่า การสนับสนุนทางด้านการพยาบาล ส่งผลให้มารดามีพลังความสามารถในการดูแลบุตรสมองพิการ

45911468: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S (FAMILY NURSING)

KEYWORDS: HELTH CARE BEHAVIOR OF MOTHER FOR CEREBRAL PALSY

CHILDREN/ FAMILY SUPPORT

PRISSANA YINGRATSOOK: HEALTH CARE BEHAVIOR OF MOTHERS
FOR CEREBRAL PALSY CHILDREN AND FAMILY SUPPORT. ADVISORY COMMITTEE:
CHINTANA WACHARASIN, Ph.D., SUNTHARAWADEE THIEANPICHET, Ph.D.

91 P. 2550.

This qualitative study was aimed to explore healthcare behavior of mothers of cerebral palsy children and their family support. The participants were 9 mothers who brought their children aged from 3 months – 6 years old to seek for services at the outpatient department of Ratchanakarin Institute of Children Development (RICD), Chiang Mai province. Data were collected using in – depth interview. Qualitative data regarding healthcare behavioral data of mothers for cerebral palsy children and their family support were analyzed and presented using the content analysis technique.

The results of the study revealed that health care behavior included 1) body cleaning, 2) disease and accident preventing, 3) food adequating, 4) elimination, 5) clear airway, 6) balancing activity and rest, 7) provide opportunity for interacting with other and being alone, 8) relaxation, 9) detecting abnormal symptom, 10) promoting development and rehabilitation. Family support included Emotional Support, Information Support, Appraisal Support, and Instrumental Support was the crucial factor that encouraged the desired healthcare behavior particularly the support from their husbands. Sufficient supports have a critical reason leading to mothers healthcare behavior of cerebral palsy children.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ภาวะสมองพิการ.....	6
พฤติกรรมและการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา.....	17
การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวของมารดาบุตรสมองพิการ.....	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ลักษณะของประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	31
สถานที่เก็บข้อมูล.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ.....	33
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการศึกษา.....	39
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวแยกตามครอบครัว.....	41
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาพฤติกรรมในการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมในภาพรวม	53
5 อภิปรายผลและสรุปผล	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	81
ภาคผนวก ค	85
ประวัติย่อของผู้วิจัย	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนลักษณะทั่วไปของมารดา จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน จำนวนบุตร ระยะเวลา ในการดูแลบุตรสมองพิการ 39
2	แสดงจำนวนบุตรสมองพิการ จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาในการเจ็บป่วย 41